

CSIKI LAPOK

Főszerkesztő: Dr. VÁKÁR LAJONNÉ	Egész évről Félévről	Előfizetési ár: Pongó 6.— Negyedévre . Pongó 1.50 3.— Félévnyelvéni ára 12 allér		Nyitóléti költségeknek 30% török: az 1 Pongó Készletek nem számítanak vissza. Hirdetési díjak a közlönyökben számítottak. Kiadóhivatal: Csikszereada, Apafi Mihály-utca 15 sz.	Főszerkesztő: Vitéz Réssnegh Győző
		Külföldre egy évről 12 Pongó. Megjelenik minden vasárnap			

Csikmadarasi szegyen...

Csikmadaras község a román megszállás idején bátran mondhatjuk, hogy Csikvármegye szegénye volt. Ami ebben a községben történt arra minden csiki magyar ember hátborsongatva gondol vissza. Nem lehet azt könnyen elfelejteni, ami ott történt az egységünknek a nemzetünknek a kárára.

És mindez egyetlen ember műve volt. — Egyetlen lelkiismeretlen, kapssi ember vállalkozott arra, hogy szülőjébe szegődjön dr. Vasu Alexandru csikszereadai román ügyvéd és többrendbeli prefektus tervszerű összehozó munkájának.

Sikerült is a legtökéletesebben egymásra uszítani népünket. Tudta jól Vasu Alexandru mit csinál. Magától azonban nem sikerült volna ördögi terve, ha nem akadnak népünk között mindenre kapható savarkeltők.

A „gazdasági” vonalon dolgozó prefektus egyike volt a legveszedelmesebb „nemzeti munkásoknak”. Ő a lelkekkel nem sokat törődött. Inkább érdekelt az életünknek a vagyoni része. Így fordult egész érdeklődésével a közbirtokosságok vagyonkezelése felé. Különösen gyökeret vert a csikmadarasi közbirtokosságnál, ahol nagyszerű segítőhársra talált Hajdu Aron madarasi születésű nyugalmazott román csendőrmester személyében.

Hanak az embernek segítségével valóságos forradalmisították a község népét. Pokoli munkájának eredménye volt a madarasi „szegények és gazdagok” pártjának a megteremtése. A több milliós vagyonu prefektus szociális gondolkodása Hajdu Aron barátjával egyetemben felháborítónak találta azt a helyzetet, hogy a közbirtokossági vagyonban nem egyforma az arányjog elosztása. Igérte, hogy hatalmával fogva keresztül viszi a teljes egyenjogúságot és a vagyonnak ilyen alapon való felosztását.

Egyéb se kellett. A falu talpra állott. — Éveken keresztül folyt az igazság. A faluban kőházgyig élesedett a harc. „Szegények és gazdagok” egymásnak estek. Akkor hasadások következtek ennek az ördögi trükknek a nyomán, hogy komolyan kellett aggódnia a szerencsétlen falunak békéjéért.

A sűrűsárvat pedig Vasu Alexandru és cinkosai látványosan kezdtek lefőlni. A prefektus állandó képviselőjelöltje lett a községnek. Az akkori politikai élet szörnyű változottsága közepette voltak esztendőök amikor legalább háromszor fellépett. És azt jelentette, hogy a politikai manipulálás nyomán ugyanennyimér lángolt fel a legötötebb alapokon folyó gyűlöletkeltés Csikmadaras községben. A vége az lett, hogy nemcsak a község belső békéje került veszedelembé, hanem nemzetközösségi küdelmünket, egységes magatartásunkat, jó nevünket, magyar életünket és olyan gyakran megosodált küsdő öntudatunkat sodorták bajba.

Legalább ennyit fel kell elevenitenünk Madaras községnek ebből a sötét multjából, amikor beszámolunk a csikszereadai törvényeseknek arról az ítéletéről, amelyet a mult héten hozott a csikmadarasi közbirtokossági visszavételek ügyében.

A vádat még a román törvényesség emelte, most csak befejezték.

Hajdu Aron és társai állottak a törvény előtt. A vád ellenük az volt, hogy hűtlenül kezeltek a madarasi közbirtokosság vagyonát. A tárgyalás során adatok kerültek napvilágra.

Kiderült, hogy a legszemérmertlenebbül zsarolták, megkárosították a közvagyonot. Az egyik nyugta szerint egy „törvényességi kasszállásra”, amit Vasu prefektus ur felbolondítására elkövettek 660 lej hus, 2700 lej bor és 890 lej köldégszámlát prezentáltak a közbirtokosságnak. Gazdag lakoma volt akkor, amikor egy liter borért 20 lejt fizettünk. Tovább. Egészen gyakori a bukaresti utazás. Egyetlen ilyen kéj-utazásért 13.500 lejt számoltak el. Mi, akik Bukarestet az akkori idők kisbbaégi magyarjainak kötelező szerényességével járjuk egy laka resti utért alig adtuk ki 300 lejt. A kisebbségi magyar képviselők a szállodai szobában haszról vitt szalonán és kenyéren éltek. — Ugyanakkor Hajdu urak 13.500 lejt költöttek egy bukaresti utért. — Egy erdei kiszálláson 500 lej „hálási költséget” számoltak el. — Egy ugynevezett „szakértő” kasszállási költségeinek fejében az egyik korosmáros számlája 2600 lejre rugott. Mariessan jegyzőnek különféle eljárásai költségeiben sok ezer lejt fizettek ki. És ezen nagyszerű gazdaságkodásért Hajdu Aronnak még havi 2000 lejt fizetést is adtak.

Ne is folytassuk tovább. Nem lehet eléggé felháborodni a multnak ezen a szennyén.

A csikszereadai törvényesség Hajdu Aron hűtlen vagyonkezelés büne miatt 8 hónapi foghársra és két évi hivatalvesztésre ítélte.

Most pedig azokhoz szólunk, akik annak idején megtévelyedtek, akik a legszomorubb időkben árulóivá váltak a legszentebb ügynek, egy nemzet küdelmének. Nézzék meg, hogy gas emberek milyen módon éltek vissza a jöhisszeműségükkel. Olvassák el ezeket a sorokat és sirjanak azon a rut becsapáson amit elkövettek. Akkor-hiába beszélünk. Felzaklaták a lelkeket, elvették az essüket. Testvérharora kergették akkor, amikor olyan nyomorult állottunk és magunkon kívül senki másban nem bishattunk. Amialatt egymásnak uszítottak, amialatt „szegény és gazdag” alapon elterelték a figyelmünköt a lényegről asalatt megtolvajoltak, kiraboltak...

És ezt a példát soha ne felejtjük el. Tanuljuk meg azt, hogy minket magyarokat mindig összevessit az, aki valamit akar tőlünk. Amikor mi vesséksünk, akkor valaki minket mindig megrabol. A mi veszedekésünk mindig az idegen kős ördögi munkája. És mi est soha nem akarjuk észrevenni. Még az ilyen Vasu Alexandru—Hajdu-féle primitív esetben sem.

Junius 6: Magyar nap.

Csikvármegye székelysége junius 6-án magyar napra készül. A magyar összetartozandóságnak és egységnek ezt a kifelé hangsúlyozandó ünnepét az Erdélyi Párt és Vöröskereszt együttesen rendezik meg a vidéki tagozataikkal karöltve.

Vármegyeszerte ünnepre hívják, hogy nagy történelmi események fordulójában egymásra találjunk, a testvéri találkozásból örök kitarást merítsünk a jövőre.

Mi magyarok soha nem éreztük úgy mint éppen ezekben a nehéz időkben, hogy mindent csak a magunk erejéből. Társatlanok vagyunk ebben a térségben. Csak annyit érünk amennyit a magunk erejéből kiverekedünk.

Nem választhatnak el politikai feltogások. Ma nem engedhetjük meg azt a fényűzést, hogy bármilyen alapon eltávolodjunk egymástól. Csak a kapcsokat, az összehangolásra

alkalmas munkaterületeket keressük. A történelem kegyetlenül viharzik felettünk és ilyenkor kézen kell fogjuk egymást, hogy el ne sodorjon.

Félre tehát minden gyűlölködéssel. Ezen a napon ápoljuk a testvéri szeretetnek a szállítását. Ünnepi megmozdulásunknak áldozatát pedig szánjuk azoknak a magyar testvéreinknek a támogatására, akiket leginkább sújtanak a vérzivataros idők. A honvédcsaládok, a hudiárvaink segítésére gondoljunk, akikhez a Vöröskereszt útján eljut gondoskodó szeretetünk.

A junius 6-iki magyar napra az előkészületek és szervezési munkálatok megindultak. Készüljünk azokra ütudatos magyar lélekkel.

Csikmegye törvényhatósági közgyűlése.

Csikvármegye törvényhatósága 1943. év május hó 11-én közgyűlést tartott, Dr. Abraham József főispáni teendőkkel megbízott alispán elnöklétével.

A közgyűlés tudomásul vette dr. Abraham József alispán kinevezését és véglegesítését Csikvármegye alispáni székében. Ebből az alkalomból Márkus Endre csiktaplocai esperes-plebános üdvözölte Abraham József dr. alispánt.

László Ignác feisóházi tag, gyergyói főesperes kegyelettel emlékezett László Dossó dr. elhunyt főispánról. A törvényhatóság tagjai felállással hódoltak az elhunyt emlékének.

A törvényhatósági közgyűlés ünnepi keretei között adták át Ince Domokos alcsiki főesperes piepánosnak a Kormányzó ur díosórl elismerését. Dr. Kovács Károly méltatta azt a magyar munkát, amelyet Ince Domokos elvégzett a román megszállás idején kisebbségi harcainkban. Biró Ferenc csikszereadai főesperes a papság üdvözlését tolmásoolta. Minden csiki szekelyt örömmel tölt el a legmagasabb elismerés.

Ezután következett az alispáni jelentés tárgyalása. Abraham József alispáni jelentése 20 nyomtatott oldalra terjedően tárta a közgyűlés elő Csikvármegye közigazgatási, közellátási gyámügyi, gazdasági, népoktatási, erdészeti, idegenforgalmi helyzetét. Megemlékezik a jelentés László Dossó dr. főispán elhunytáról. Öntudatos magyar lélekkel emlékezik arról az áldozatról, amellyel a magyar honvédség részt vett a mai élet-halál küdelmében. — Lerögzíti 1942. december 5-ét a Déda—szeretfalvi vasut megnyitásának napját, mint a magyar kormány teremtő munkájának bizonyítékát.

A tisztviselő karban a következő változásokot jeienti: Eröss Béla vármegyei aljegyzőt a VIII. fizetési osztály I. fokozatába, Pongrács Elekát irodafőtisztté léptették elő. Gyergyótölgyesi főszolgabíróvá 15 pályász közül Bonis Sámuel a mezőkeresztési járás főszolgabíróját nevezték ki. Todor János vm. aljegyzőt a szentmártoni főszolgabírószághoz osztották be szolgabírói minőségben. Albiassy Gabriella betegség folytán megüresedett állásra Mezei Annát és ennek helyébe Rancz Bertát nevezték ki.

Az alispán 98 esetben engedélyente házasságon kívül született gyermekeknek házasság által történt törvényességét.

A községi háztartások hiányainak fedezésére a mult évi 582 ezer pengővel szemben folyó évben 689.228 pengő államsegélyt engedélyezett a miniszter. Községház építésére Csikmennaság 35 ezer, Csikszentgyörgy 40 ezer,

Csikszentmiklós 20 ezer pengőt kapott, azonkívül engedélyesték, hogy Csikszentgyörgy 40 ezer, Gyergyóvárhegy 65 ezer, Csikszentmiklós 20 ezer pengős kölcsönt felvegyen az OTL-től.

Az Alosiki községek villamosításával kapcsolatban jelenti, hogy 1942. december 21-én, illetve 1943. február, március és április havában folytatólagosan az áramszolgáltatás Menaság kivételével minden alosiki községben megindult.

A kultuszmérnöki hivatal jelenleg Taplocán és Csekfalván végez lecsapolási munkát. — Taplocsa és Csiosó községek tagosított területének lecsapolását további 23.400 pengő állami támogatással tette lehetővé.

A háztartási költségvetés hiányának fedezésére a belügyminiszter a vármegyei pótdadó együttes számláját megyei városokban 29.9% ban állapította meg.

A közellátás terén a helyzet kielégítő. A liszt fejadagot mindenki levonás nélkül megkapta. A zsiréllátás is javult. Több isben nagyobb mennyiségű olajat, margarint és zsírt utalt ki a közellátási miniszter, azonkívül megengedte, hogy a magánsertés vágások után beszolgáltatott 3, illetve 6 kg. zsir felértsze a vármegyében kerüljön szétosztásra. A jelentés megemlíti, hogy Csikszereada 702 drb, Gyergyószentmiklós 1000 drb. hizott sertésre kötött bérhizlalási szerződést.

Az alispáni jelentés részletesen ismerteti a takarmányozás terén előállított nehézségeket. Ezeknek leküzdésére számtalan előterjesztés tétetett, melynek következtében a IX. honvéd hadtest parancsnoksága két isben utalt ki szénát. Ezt a mennyiséget már az alispán szükség szerint utalványozta is. — A fuvarozólovak részére a közellátás szabot utalványozott.

A vármegye közbiztonsága kielégítő.

A gyámügyi kezelés 10742 kiskorú árva-nak és 1386 gondnokoltanak az ügyei intézi. A gyámpénztár készpénzkészlete 95 055 pengő.

A vármegye közegészsége általában kedvező volt. Tekerőpatakon egy kiütéses tifusz fordult elő. A megyében 7 egészségvédelmi kör működött. A tanácsadásain 5159 egyén jelent meg. A védőnők 5508 családot látogattak meg. Május 1-től 5 új egészségvédelmi kör kezdte meg működését: Szentmárton, Madéfalva, Gyimesbükk, Alfalu, Tölgyes székhellyel. Összesen született 2288. Élve születettek 2240, halva 48 csecsemő. — A halálozások száma 1369. Természetes szaporodás 871.

A vármegye mezőgazdasága, amint a jelentés lessegesi határozott fejlődést mutat. A vetőmag szükséglet biztosítva volt. A jövőbeni vetőmag szükséglet biztosítására a gazdasági szervezetek mindent megtettek. — A nyomásos gazdaságokhoz már csak Csátószeg, Szigyörgy, Kásonaltisz-Feltiz és Impér községek gazdaságai ragaszkodnak. Ezeknek határozatát a gazd. felügyelőség megfélebbezte. Eredményes munkát mutat fel a jelentés a legelőgazdálkodás terén.

A vármegye népoktatásügyét emelkedett gondolkodású tanítóknak biztosítja. Az összes tanuló létszáma 27.463. Ebből 23.707 tanuló magyar, 3.465 román. A tanulók 82.28 százaléka róm. kath. 15.92 százalék gr. kath. 0.82 százalék református, 0.003 százalék unitárius, 0.41 százalék aszidó.

Az iskolán kívüli népművelés munkája szintén erőteljesen halad. Minden községben rendszeres ismeretterjesztő előadások folynak. 118 népkönyvtár létesült. A tél folyamán 102 alap ismeretterjesztő és 37 analfabéta tanfolyamot tartottak.

A nép és családvédelem munkájából elegendő kiemelni egy pár adatot, hogy a megsegítésnek gyakorlati eredményeit lássuk. A községi Népfelügyelő sokgyermekes családok megerősítésére 327 ezer pengő kölcsönt juttatott. Üzemek felállítására 404 ezer pengőt fektettek. A továbbiakban pedig nagyvonalú tervekkel állnak készen a vármegye sokgyermekes családjainak gazdasági megerősítésére, hogy — amint az alispán fejeli be nagyvonalú jelentését — a keleti határokon még öntudatosabb magyarság őrizze további ezeréven át örökét, az ezeréves magyarhaza határait.

A törvényhatóság egyhangú elismeréssel veszi tudomásul azt a hatalmas munkát, amelyet az alispáni jelentés ismertetett.

A kösgyűlés egyhangúan elhatározza, hogy Dr. László Dossó főispán arcképét megfesteti. A tárgyhöz elsőnek csikszentmikulsi dr. Éltés Gyula kormányfőtanácsos, miniszteri tanácsos szól hozzá és indítványozza, hogy a vármegye ismételt festesse meg és örökítse meg a román megszállás idején eltávolított csiki nagyságok arcképeit. Így elsősorban Mikó Bálint volt főispán és a keménykesti Beze Antal alispán arcképeinek megfestését javasolja. — Nagy András dr. ezzel egészíti ki ezen indítványt, hogy a munkát csiki székely festőművészre bízzák.

A törvényhatóság csatlakozott Ung- és Borodvármegyéék azon kezdeményezéséhez, hogy visszájálk felül a trafik és mozi engedélyeket s azokat csak harcéri érdemeket szerzett katonáknak adják.

Ezután széleskörű vita indult meg vités Miklós Gergely és társainak a székely családleányok védelme érdekében előterjesztett indítványa fölött. — Az indítványt elfogadva a kösgyűlés bizottságot küldött ki a nagyhordériül kérdésnek állandó szemmel tartására. — Bíró Ferenc főesperes felelőtlésében rámutat arra a megdöbbentő jelenségre, hogy a város nem válik javára a székely leányoknak. Beszéli a mozi káros hatásáról. Gál Tamás csiksomlyói esperes károsítja a székely leányok elköborlását. Végül is elszólva jönnek haza. — Szántó Lőrinc kozmási földbirtokos igen éles megítélással mutat rá a bajok okára, amikor azt mondja, hogy a családleányok nem a munkaalakmat, hanem a könnyebb és szabadabb életet keresik a városban. A propagandának és nevelőinknek kötelessége, hogy idehaza tartasuk a székely leányokat, akiket a nagyváros bizony legtöbbször megront.

Az EMKE falumunkája

Május végével befejeződik az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület csiki falumunkájának első körszeke. Ez év januárjában Csikszereadában mintegy ötven főnyi csoport, főképp értelmiségi munkás vállalkozott arra, hogy vasmár és ünneppapját a csiki falvakban föltsi. A falumunka célja: a különböző társadalmi rétegek, a falusi és városi lakosok egymásra utaltságának hirdetése, a nemzeti öntudat fokozása s a mai háborus időkben különösen szükséges közösségi szellem érvényesülésének munkálása. Ezt a célt főként előadások tartása révén igyekeztek megközelíteni. Minden községben négy-öt előadó szólalt ki, akik között mindig volt egy nő is. Az előadások anyaga: a keleti front tapasztalatai és tanulságai a közvetlen élmények tükrében, a magyar katona történelmi helytállása, a tudás nemzetépítő ereje, a magyar történelmi sorforduló tanulságai, a magyar külpolitika első három éve, a belső arcvonal legfontosabb tennivalói, a terménybeszolgáltatási rendelet, a magyar nő mai kötelessége. Ezeket kívül okt. gasdák, mérnökök, orvosok s más szakemberek tartottak gazdasággalpolitikai és egészségügyi előadásokat. (Az állattenyésztés jövője, az erdőgazdálkodás lehetőségei, a kis és nagyipar fontossága, ipari feladatok Csikban, miért tanuljunk, miért és mikor menjünk orvoshoz, stb.)

A tárgyköröket természetesen állították össze, az előadások készültek. Egy-egy falusi délután, vagy kultúrát a művelődési házakban és falusi főtereken került egész éjszaka állított, egyveleges szellemi tartalmat adott. Az előadásra vállalkozók a kezdési megindulástól állandóan szaporodtak. Az előadók készsége a kezdettől hatalmasra fejlődött. A községben minden községben igen szép számmal jelent meg s a kialakult közösségi légkörben hálás hallgatóságnak bizonyult. Sokhelyütt népdalok éneklésével vett részt az előadásban. Így sok községben kísérték el az előadókat a csiksomlyói tanítóképző növendékei. A falusi művelődési napokat a helyi népművelési gondnokok készítették elő a vármegye népművelési bizottság központi irányítása szerint. Az EMKE és az iskolán kívüli népművelés szervei állandóan együtt dolgoztak. A kultúrnapokra a falvak már előre készültek s a munka szinte vasárnapelővására napra tökéletesedett. Minden csiki és gyergyói magyar többségű községet bejártak az előadók s voltak a szörványokban is.

További tervek: Az EMKE csiki választmányja szerelné a falumunkát kirándulájjellegűtől mindinkább megfosztani. Ha lehet azonnal, de legelőbb az őszrel újra bejárja a községeket. Az előadások-tárgyköröket a szükséglet szerint kibővíti. Az előadókat pedig a falusi értelmiségi, gazda- és munkástársadalom araváló elemeivel ohatja bővíteni s így előadót a falvak között cserélgetni. Ha idővel sok falusi előadó kapcsolódik be a falumunkába, akkor már a falu műveli önmagát.

(P R)

Komoly, megbízható kiszolgálónót keresek vendéglóm részére. Olm a kiadóban.

Legfőbb ideje volt.

A belügyminiszter a következő intézkedést adta ki: Az ország lakosságának színe-jáva és számbelileg tnyomó nagyrésze a katonai szolgálatban és a polgári munka frontján egyaránt elismeréseméltán teljesíti kötelességét és viseli azokat a nehézségeket és korlátozásokat, amelyeket a nemzeti erőfeszítés ráróit. Annál feltűnőbb és viszonylatosabb, hogy különösen a fővárosban különböző társadalmi rétegek egyes csoportjai léha életmódjukkal súlyosan vétének az idők komolyságához mért magatartás követelményei ellen.

Kávénházakban, szállodák halljaiban, mulatókban, egyéb nyilvános helyiségekben és helyeken felbukannak a háborus élet parasitái, hogy szórják joggal vagy jogtalanul szerzett jövedelmüket Hangoskodásukkal és viselkedésükkel nemcsak kihívják minden jóérzésű ember bírálását, de súlyosan károsítják a mindenekfelett szükséges és komoly közszellemet.

Ennek a megbotránkoztató állapotnak immár erőlyes közel véget kell vetni. Elrendelem, hogy a m. kir. rendőrség az említett helyeken és helyiségekben sorozatos razziákön igazoltasson mindenkit, nőt és férfit egyaránt, aki viselkedésével nem kívánatos feltűnést kelt. A munkatáborok és internálótáborok alkalmas eszközök lesznek annak a célnak elérésére, hogy ezek az elemek belekapcsolódhassanak a közös munkába és rábredjenek a vesztegés idők mindenkiel szemben támasztott követelményre. Egyben utasítást kapott a rendőrség arra is, hogy a magánházakban itt-ott előforduló megbotránkoztató mulatozásokat és dorbézolásokat méltatlan kező figyelemre.

Legfőbb ideje volt ennek az intézkedésnek. Nem kell a fővárosig menni ezekért a haszontalan dinomdánomos példákért. Idelett a „jó vidék“ sem akarja tudomásul venni az idők komolyságát.

A rendőrség igen helyesen teszi, ha betekint a magánházak botrányos vigaszáigait is. Milyen szűkeg van ma ezekre az ezze vezetett kievárosi dőzsölésekre. Amikor naponként katonáink és a polgári lakosság a legvéresebb kegyetlenkedések áldozatát szenved, akkor még sem illik tobzódni és provokálni a sortot.

Ha ezt sem értik meg maguktól az emberek, akkor nagyon jól teszi a belügyminiszter, ha a rendőrség úján figyelmezteti a társadalmat legelemibb kötelességére: a visszavonult, minden igényt lefokozó szerény életre.

Tűzifatermelésre

alkalmas, jól megközelíthető

ERDŐT VENNÉNK.

Ajándékokat kérjük: Magyar Fa Részvény-Társaság Kirándulósége, Csikszereada címre.

5

Furcsa propaganda.

Hetek óta jelennek meg közlemények egyik lap-társunk hasábjain az ugynevezett magyar nótá védelmében. Ezeket a közleményeket annál furcsábbnak tartjuk, mert a lap egyébként harcos magyar újság s a székely szellemet és magyar világnézetet képviseli.

Hát ez a bizonyos „magyar nótá“ o yan művészekései termék, helyesebben ipari cikk, amely sem nem magyar, sem nem zene, sem nem művészet. Ami itt zenében magyar és művészi, az népdal, vagy Bartóknak, Kodálynak és társainak magyar zenéje. Ez a kétfajta zenei termék: a népdal és magas színvonalú szemlévészet méltóan képviseli a magyar művészetet a világ előtt s magunk között, háboru előtt a Genfben tartott zenei világkongresszust Bartók művével nyitották meg és Kodály művével fejezték be. Itthon pedig a népdal nevel igazi magyar islére.

Az ugynevezett magyar nótáról csak idegen eredetű és izésű közepozíciójunk hiszi, hogy szép és hogy magyar. A valóság az, hogy fertelmes nótáink szerzőinek háromnegyedrészén idegen, és pedig cigány, szidó, aváb és tót. Ez a statisztika véleménye. Magyar-izésű ember pedig undorodik attól a nyúlás, nyálás, zentimentális és léha tartalmi és zenei giccsből, amelyet ezek a nóták képviselnek. Jellegzetes példákat lehet felsorolni az ilyen nótákról Murgács Kálmán szerzeményei közül, amit lap-társunk kikéltett magyar nótakirállynak. Megmondottuk fennebb, hogy az egész magyar nótatermes nem sok érd. De még ott is a jó hátul szerepel Murgács Kálmán a Fráter Lórándék után. Ez a királlyság még pünkösdkor is a rossz vice volna, nem ilyen józan tavaszi időben a épen itt nálunk, Csikban, shonnan a nagy magyar zenei megújulás számára a székely nép a legtöbb ősi magyar dallamot adta.

Mikor az igazi magyarság érvényesüléséért s az idegen és talmi termékek ellen ugylis annyi harcot kell vívni különösen esel emi tekintetben, kérjük lap-társunkat: hagyja ott a Murgács Kálmánokról nótáikkal együtt, ahol vannak. Csiknak nincs rájuk és lelkiénükre szükség. Ha propagálni akarja a magyar művészetet, írjon a legnagyobb élő és holt magyar alkotók munkásságáról. S ha azt hiszi, hogy ez az írásunk csak egyéni vélemény, kérdezzé meg a zene szakembereit, első-sorban tán a lapot alapító és hosszú ideig ezerkezett Domokos Pál Pétert.

(P R)

Az EMGE csikmegyei választmányának ülése.

As Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület csik-
vármegyei kirendeltségének igazgatóválasztmányára által
tartott. As elnöki tiszteletet az alapán elfoglaltsága
miatt Pálffy János Állategyészségi főtanácsosa töltötte be. As ülésen megjelent Sára István felkötési tag.
As ülésen részletesen foglalkoztak a calhi legelő
kérdésével, a cikkek elhullásával és a vadárak elleni
védekezés kérdéssel. As értekezlet elhatározta a len-
termelési verseny előkészítését, majd foglalkozott a
cselédkereskedés kérdésével. As értekezlet a sajátos
viszonyokra való tekintettel szükségesnek tartja az
eddigli rendszer fenntartását, vagyis hogy a cselédek
szertartatása továbbra is újévtől újévig tartson és ne
tavasztól-tavaszig.

Madár István állattenyésztési igazgató ismertette
a szarvasmarhaboncolgatás körül nehézségeket. Ebből
a tekintetben a választmány elfogadta azt az ál-
lást, hogy az egyfelület a boncolgatásból
eredő károsodást, vagyis az árkioldóságot később
viselje.

A sertésézés elleni védekezéssel kapcsolatban
lemondott, hogy azok, akik kivonják állataikat a kö-
telező oltás alól és ha azok elpusztulnak, a mulasztás
elkövető gundát nem veszik fel az oltatásnak
névjegyébe.

As ülés elfogadta Sára István javaslatát, hogy
az EMGE-iroda legyen egyben jogvédő irodája a kül-
birtokosságoknak. A jogtanácsos javadalmazását az
EMGE magára vállalja.

A csiki kirendeltség vezetője ezúttal hangsúlyozta,
hogy a gazdaság érdekvédelmi szervet necsak hirdessék
és tartsák a gazdaság a jobb és többtermelés szük-
ségességét, hanem a termelőnyelv érdekvédelmi szük-
ségességének. Amennyiben az érdekvédelem a maga
szervezetével csakúgy az érdekvédelmet, idegenek nem
kereshetnek a gazdaság terményein. Így az a kereset
lehető, amely a rögzített árak mellett ma elérhető,
az a kerülfőn vissza a termelő gazdaságos. Ezáltal az
érdekvédelem szerv is bizonyos mértékig jutna,
amely végeredményben szintén a gazdaság érdekeit szük-
ségének a különböző juttatások révén.

As ülés kimondotta, hogy előterjesztést tesz a
központnak a javaslat keresztülvételére, annál is in-
kább, mert a kisebb régió köztli számú terményke-
reskedőt termelt ki, akiknek a kereskedést nem lehet
elkölteni. Ilyen alapon szervezték meg a mag- és az
állatkereskedést és csak a gyakorlatban jól beváltak.
Igy kell megszervezni a piyókereskedést is. Ebben
az esetben nem volna szüktség a Futurára és a
METESZ-re.

KÜLÖNFÉLÉK.

A bácskajozseffalvi állomás.

A Bukovinából hazatelepített székely testvéreink
nem honnak szügyent reánk. Általános érdeklődésre
terítik számot az a művelési munkájuk, amely a székely
faragó tevétséget dicseri. A Bácskába telepített
józseffalvi székelyek most állomásépítést építnek.
As állomás a régi székely udvarháznak stílusában épül.
Tízennyeg stációban megfeszítjük a Múdiálváról másfél
évszázaddal ezelőtt elűzött székely népnek verődését,
kivándorlását. Csaba királyfi népének egyik sokat üdösített
csoportja most rendezkedik be odalent a Bácskában.
Kiszérik szeretettel minden lepusztult. Vegyünk példát
roluk. Nem hagyják el népi értékeiket. Ruhában, épít-
kezésben, szokásaikban ragaszkodnak azok a mu thoz,
amely megtartotta őket az évszázados kitelezttésük-
gukban. A bácskai székely telepek ezen az új vasuti
állomásán az első stáció faragása a callaguton haladó
Csaba királyfi népet mutatja ezzel a felirattal: „A székely
költség útja, János keresztútja, Lelkünk sohasé csügged,
Habár tesünk vérben azik a tejjel! Gólgó! Gó! A fa-
ragáson jelenleg tizenkét székely dolgozik Székely
Albert eszmester, fűrésztáros székely testvéreink irán-
nyításával. Váradik nyomán megelevenídik a történelem
a madéfalvi veszedelmétől a bányszentlás idején
keresztüli napjainkig. Bácskák vagyunk minden alkalommal,
amikor arról hallunk, hogy sokat az vesztett
véreinknek hazatelepítésében nem csalódott zenki.
Élrevezlő, nagykerü anyag es, amely bőségesen meg-
halálja a veis való törődést.

— A nagykerü csiki előadások után az EMKE vá-
lasztmányra megfogadta a gyászli községeket. Min-
denütt lelkesen és örömmel halgatják az ismeretter-
jesztő és felvilágosító előadásokat es kíváncsák, hogy
többet ismételjék is meg.

Előadó a következők voltak:
Gyergyószentmiklóson: vités Antal Aron, Or-
báné Csucsi Emilia, Szász G. G. ró, Madár István,
Nagy András dr. és Ferenc Sándor.
Székelygyörgy: Csizsár Erzsébet, Albert Vilmos,
Kisgyörgy János.

Ditróban: Pusztás Márta, Gubody Margit, Ksfalvi
Imre, Páldy Róbert, és Erika Timás.
Gyergyószentmiklós: Mészáros Ibolyka, Bocskor Ferenc
és Pálffy László.

Gyergyóalfaluban: Erdősé Gaál Viktoria, vités
Miklós György, Selyem Timás.
Gyergyócsanakfalván: Nagy Panka, László Ignác,
Király István.

Gyergyóújfalu: Duka Jánosé, Duka János,
Hája Kálmán.

Kilyánfalván és Tekerőputakon: Antal István,
Ferenc Gyárfás, Péter Arpad.

— Halálhíradások. Miklós József Pál Julánna
folyó hó 8-án, 57 éves korában Győr-falván meghalt.
— György Ignácné Króna Regina folyó hó 9-án,
67 éves korában Csíksomlyón meghalt.

— Kormányzó elismerés. A m. kir. kere-
kedelem- és külkedéltségügyi miniszter előterjesztésére
a Kormányzó Ur megengedte, hogy a magyar kúria
hálózat kiépítése és fenntartása, illetve az erdélyi ki-
építések körül kifejtett értékes és eredményes mun-
kásságáért, vités B. B. Gábor kir. mezzaki tanácsosnak
elismerése tudtal adassék. Egy rendkívül sokat dol-
gozó, nagy munkateltelmentnyű tisztviselőt ért a ker-
mányzó elismerés. Huszonkét esztendő minden elha-
nyagoltságát és bűnös mulasztását kellett lit pótolni.
Elég csak arra utalni, hogy közutalnak milyen állapot-
ban voltak. Vités B. B. Gábor kir. mezzaki tanácsosnak
munkával a kitűnő mezzaki ember hozzájárulásával és
a szülőföld szeretetével állott helyén. Ma látjuk
a munkájának eredményét. Örvendünk, hogy a legfelsőbb
elismerés is kitüntette ezt az odaadó munkásságot.

— Csikszereida megyei város községi ülése-
ről. Csikszereida városképviseletétől 1943 május
14-én községi ülést tartott Sás Gerő polgármester elnök-
letével. A városi villanyhálózat áramszámszámát a tanács
a várost illető 15 400 pengő feles részben részben jóvá-
hagyta. A városi szálloda elkészült. Amint ismeretes,
a szállodát a Magánjavak tulajdonát képező telekre
építették, most elhatározták, hogy a telekre kiadási
kének. A városi szálloda egyik legimposzánsabb kő-
épület. Szomszédságában máskét két emeletes palota,
a Máv épülete szintén befejezés előtt áll. A város ve-
stetője mindent elkövet, hogy ezekhez az épületekhez
márten rendezze az egész placteret. Ma már kialakult
az az imponáns rendezés, amely a város ezen részének
egészén új arculatot ad. Továbbtáiban a város elhatá-
rozta, hogy megszüntül a kösponti szálloda előtti terület.
Azt eladja az érdekeltek tulajdonosoknak az az kö-
telektséggel, hogy azok város határárdó alatt kötelesek
épületeket kiépíteni az építési vonalba. Ugyanakkor
elrendelte a kösponti szálloda közvetlen szomszédsá-
gában fekvő régi házaknak a lebontását. Továbbá en-
gélyt adott ezen ház mellett telken egy kétemeletes
magnézi építésére, amely újabb területet biztosít
eznek a térnek a fejlődésében. Aki ma látja Csik-
szereida város ezen részét, az elismeréssel kell adozson
a város vezetőségének. A városrendezés ügyét szolgálja
az a határozat is, amely elrendeli a törvényszék mellett
bevezető Tótki Pál utca torkolatánál a kiépítését
Eznek érdekében elrendelte, hogy a K. rda-féle épületet
az építkezési vonalba állítsák. A tevékenység hátralevő
felében kisebbjelentőségű beintézkedéseket tárgyal.

— A honvédelmi miniszter bejelentette
a Marosvásárhely Udvarhely Barot sepihűk-
szadi vasut megépítését. Vités nagybecseni Nagy
Vilmos honvédelmi miniszter a mult heti székelyföldi
közgyűlésen bejelentette, hogy még ebben az esztendőben
rövidesen hozzá kezdnek a Marosvásárhely-Sepi-
hűk-szad közötti új székelyföldi vasutvonal megépíté-
séhez és egy tervezik hogy azt a munkát 1944 re-
gelyezik. B. szüklik meg azt a gondoskodó szeretettel
amivel a magyar kormányzat a székelyföldet támogatja.
Hihetetlen az az áldosat amelyet egy világégés köz-
reputé érelünk meghozhat. Hisszünk abban, hogy a
Székelyföldnek ez a megértő segítése bőségesen ka-
matosik majd az egész nemzet javára.

— Áldozatosüdvözlőkön szentelik fel a ka-
szonaltisi templomot. Káron népe nagy ünnepe
késztli. Julius 8-án, áldozatosüdvözlőkön felszentelik
Kásonaltisi templomát, amelyet teljesen újépítettek.
Dr. György Gábor csiki főesperes a felszentelés után
azonnal felkérte a templomátépítésnek. Nagy gond-
dal és a mai anyaghiány között kitartó lelkendezéssel
fojt a munka. As őt templom nemcsak külrejelében
változott meg, de belül szerkesztésben is. A felszente-
lésre nagyvárban ünnepeket kéntenek a.é. Ezzel
Csik vármegye katolikus népének az ünnepe lesz es
az alkalom.

— Táboriposta számainak megváltoztatása.
Folyó évi május hó 15-től a tábori postal eszmrendszert
megváltoztatják, miertis a feladó ként érdeklükben minél
előbb tudakolják meg hadbavonult kizsártartósóiknak
új táboripostaszámát. Folyó hó 15-ét kezdődően már
sz új számokat kell használni a címzésnél, május hó
végéig azonban a régi címekkel címezett küldemé-
nyeket is elfogadják a posta továbbítására. As eddigli öt
számjegyből álló és kir. alakban kifejezett jelszó helyett
szánt egy négyesjegyű és három számjegyből álló
postaszámok lesznek.

— A Szülőanyák Maria Otthona (azelőtt cik-
somlyói Szilvator Szülőintézet) felkéri mindazon anyá-
kat, kik idők folyamán az intézetben születtek, hogy
gyermekükéről bármely életkorban készített fényképből
1-1 példányt — lehetőleg levelezőlap nagyságban —
bocsássonak an intézet rendelkezésére. An intézet ezzel
is fenn akarja tartani az anyákka a szeretetteljes
kapcsolatot és egyben termékek, valamint folyosónak
díszítésére kívánja a képeket felhasználni. Kéri az
intézet, hogy a képek hátlapjára pontosan legyenek
fel a gyermek nevét és születésének időjét. A képeket
kéri Csikszereida, Músi utca 5. szám alá küldeni.

— Valljuk szivesen hadiárva gondosa-
sát. A Vöröskereszt a napokban megkezdi Csikszere-
da város társadalmát, hogy áldozatosával biztosít-
ságot par hadiárvaának a gondosását. Mindenki képessége
és szive szertart kell hozzájáruljon ezen a nemes szán-
deku akcióhoz, amelynek az a célja, hogy kötelesség
teljesítésében közben életét áldozó spának a gondoskodását
magára vállalja a hadiárvaával szemben. Magajánlásokat
kérnek erre a célra. Kéttől ként tevétséget szertart ha-
sán sz magajánlásokokat amelyek állandó jellegűek kell
legyenek. Kérjük társadalmunkat arra, fogadjon jelszó-
val a közbiztonságukat esek a háborús kötelességet.

— As udvarhelyi kat. főgimnázium felhívja
az öreg diákjait, hogy a pünkösdi hétvégén rendezendő
350 éves ünnepekre okvetlen keressék fel az intézetet.

— Központ találtatott és annak jogos tulaj-
donosa, kellő igazolás mellett, a csikszereida rend-
őrségben, hivatalos órák alatt azt átvetheti.
— Értékelés. Tisztelettel értesitem Csikszereida
közönséget, hogy katonának behívtak és azért nem
tudtam jönni szongorahangolni, de rövidesen elővök
addig is kérem szives várakozásukat. Tisztelettel
Kannas Antal, szongorahangoló. 1-2

Csikszereida megyei város polgármestere.
Szám 4409—1943.

Hirdetmény.

A lakosság tudomására hozom, hogy 1943.
évi május hó 25-én délelőtt 9 órakor,
a városban, szöbéli árverés alapján hason-
bérbe adom Szögdörfürdő, fürdő-üzemének 1943.
évre való kihasználását. As árverési feltételek
a város mérnöki hivatalánál tekinthetők meg
a hivatalos órák alatt.

Csikszereida, 1943. évi május hó 7-én.
Szász G. Gerő,
polgármester.

Értesítjük a n. é. közönséget,
hogy üzletünk cégérjét
„LUX“-ról „TURUL“-ra
váltottattuk át, a n. é. közön-
ség további támogatását kéri
Bartha és Griger női és férfi fodrászata
Csikszereida, Apafi ut 7. sz.

A csikszereida kir. törvényszék.
P. 562—1943/3. sz.

Hirdetmény.

Kir. Kincésár kisajátítónak dr. Vasu Sándor
és társai kisajátítást szenvedettek elleni kár-
talanítási ügyében a bíróság a tárgyalás határ-
napjára 1943. június 8. délelőtt 9 óráját
űzi ki (Mikó-utca 6. sz., II. em. 82. sz.), melyre
az összes érdekelteket azszal ideisi meg, hogy
elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdem-
leges határozatot nem gátolja s az egyéni
külön értesítés elmaradása vagy a tárgyalásról
való elmaradás miatt igazolásnak helye nincsen.

A távollevők és ismeretlen tartózkodásuk
részére ügygondnokul vités dr. Erőss Sándor
csikszereida ügyvéd rendeltetett ki.
Csikszereida, 1943. évi április hó 30.

Dr. Beniske Imre s. k.,
tszéki tanácselnök.

A kiadmány hitelűl:
Veéghné,
irodatiszt.

Tusnádfürdő község előljárósága.
Szám 624—1943

Hirdetmény.

Tusnádfürdő község előljárósága közhírre
teszi, hogy Tusnádfürdőn az Alkálaj-villa lebont-
ásából kikérült anyagokat, faragottfa, deszka,
cserep, téglák és fedél-bádogot a helyszínén,
1943. évi május hó 20-án délután 4 óra-
kor árverés útján eladja.

Tusnádfürdő, 1943. évi május hó 13.
Koozkás Béla,
k. bíró.

1943. El. XIV. E. 17. szám.
Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter ur 1943. évi
május hó 6-án kelt 15.140—1943. I. M. E. sz.
rendeletével a csikszereida kir. törvényszéknel
rendszeresített egy fegyver, egy gazdasági, egy
gépmésmérnöki (gépírmű), egy írás- és egy
könyvszakértői állásra hirdetett pályázatot. —
Pályázat a budapesti Közlöny 1943. évi május
hó 8-án megjelent 103. számában teljes szűveg-
ben közzölve van. A pályázat feltételei a Buda-
pesti Közlönyben, vagy a kir. járásbírósnál
és a kir. törvényszéknel betekintethetők. A pályá-
zat határideje 1943. május hó 22. napja.
Később érkező kérvények figyelembe nem jö-
hetnek. Felhívom az érdekelteket figyelmét a
meghirdetett állásokra azszal, hogy esetleges
felvilágosításnál a kir. járásbírósnál vagy a kir.
törvényszéknek elöke szivesen szolgál.

Csikszereida, 1943. évi május hó 13.
Dr. Karsay,
kir. törvényszék elnök.